

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkan Vekili, Kaldıraçlı İşlemler Hakkında Yasa Tasarısını (Y.T.No:189/3/2024) Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 85'inci maddesi gereğince Resmî Gazete'de yayımlamak suretiyle halkın bilgisine sunar, gerçek ve tüzel kişilerin, doğrudan doğruya Yasa Tasarısının içeriği ile ilgili olmak koşuluyla, görüş ve önerilerini, Tasarımın Resmî Gazete'de yayımlanmasını izleyen yirmi gün içinde Meclis Başkanlığına yazılı olarak sunabileceklerini duyurur.

KALDIRAÇLI İŞLEMLER HAKKINDA YASA TASARISI

GENEL GEREKÇE

Değişen teknoloji ile ekonomi alanını ilgilendiren hizmet sektörünün hızlı gelişmesi sonucunda, tüm dünyada olduğu gibi Ülkemizde de yeni iş sektörleri oluşmaktadır. Ekonomi alanını ilgilendiren yeni sektörlerden biri olan Kaldıraçlı Alım Satım (Forex) faaliyetlerinin, yasal mevzuatı olmaması, fiilen işlemlerin yapıyor olması göz önüne alındığında yaşanabilecek mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla bu Yasa tasarısı hazırlanmış olup, tasarı ile kaldıraçlı alım satım şirketlerinin kuruluş ve çalışma esasları ile sözleşmelerine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

- Madde 1. Yasanın kısa ismini düzenlemektedir.
- Madde 2. Yasadaki terimlere açıklık getirmek amacıyla tefsir maddesini düzenlemektedir.
- Madde 3. Yasanın amacını düzenlemektedir.
- Madde 4. Yasanın kapsamını düzenlemektedir.
- Madde 5. Şirketlerde kurucu olma koşullarını düzenlemektedir.
- Madde 6. Şirketlerin kuruluş koşullarını düzenlemektedir.
- Madde 7. Şirketlerin kuruluş izni ve iznin kaldırılmasını düzenlemektedir.
- Madde 8. Şirketlerin faaliyet iznini düzenlemektedir.
- Madde 9. Şube Açma, temsilcilik ve acentelik verme yasağını düzenlemektedir.
- Madde 10. Pay sahipliğine ilişkin kuralları düzenlemektedir.
- Madde 11. Ana sözleşme, tüzük ve ad değişikliklerini düzenlemektedir.
- Madde 12. Birleşme, devir, kısmi devir ve gönüllü tasfiyeyi düzenlemektedir.
- Madde 13. İzinlerin esas ve usulleri ile ilgili tebliğ çıkarma yetkisini düzenlemektedir.
- Madde 14. Kurumsal yönetim yapısı ve iç sistemleri düzenlemektedir.
- Madde 15. Şirket Yönetim Kurulu'nu düzenlemektedir.
- Madde 16. Genel müdürlük teşkilatı ve personeli düzenlemektedir.
- Madde 17. Üst yönetime ilişkin yükümlülükleri düzenlemektedir.
- Madde 18. Kurumsal yönetime ilişkin tebliğ çıkarma yetkisini düzenlemektedir.
- Madde 19. Şirketlerin faaliyet esaslarını düzenlemektedir.
- Madde 20. Faaliyet harcını düzenlemektedir.
- Madde 21. Bilgi ve belge verme yükümlülüğünü düzenlemektedir.

- Madde 22. Bilgi güvenliği yönetim sürecini düzenlemektedir.
- Madde 23. Belge ve kayıtların saklanması düzenlemektedir.
- Madde 24. Kişisel verilerin alınması ve korunmasını düzenlemektedir.
- Madde 25. Kimlik tespiti, belgelendirilmesi ve doğrulamasını düzenlemektedir.
- Madde 26. Müşteri haklarının korunmasını düzenlemektedir.
- Madde 27. Sırfının saklanması ile yayın ve haberlere ilişkin yasakları düzenlemektedir.
- Madde 28. Faaliyetler ve yükümlülüklerle ilişkin tebliğ çıkarma yetkisini düzenlemektedir.
- Madde 29. Gözetim ve denetim yetkisini düzenlemektedir.
- Madde 30. Muhasebe sistemini düzenlemektedir.
- Madde 31. Finansal raporlamayı düzenlemektedir.
- Madde 32. Bağımsız denetim kuruluşları ve destek hizmeti kuruluşlarını düzenlemektedir.
- Madde 33. Denetlenen şirketlerin yükümlülüklerini düzenlemektedir.
- Madde 34. Yabancı ülkelerden gelecek denetimi düzenlemektedir.
- Madde 35. Oran ve sınırlamalarla ilgili koruyucu düzenlemeleri düzenlemektedir.
- Madde 36. Özkaynakları düzenlemektedir.
- Madde 37. Gözetim ve denetime ilişkin tebliğ çıkarma yetkisini düzenlemektedir.
- Madde 38. Şirketlerin faaliyet izinlerinin iptal edilmesini düzenlemektedir.
- Madde 39. Faaliyet izninin kısıtlanması, kaldırılması ve faaliyetlerin sonlandırılması ile ilgili tebliğ çıkarma yetkisini düzenlemektedir.
- Madde 40. İdari para cezalarında yetki ve uygulanacak yöntemi düzenlemektedir.
- Madde 41. İdari para cezalarını düzenlemektedir.
- Madde 42. Suç ve cezaları düzenlemektedir.
- Geçici Madde 1. Yasanın yürürlüğe girmesinden önce bu işlemleri yürüten kişilerin durumunu düzenlemektedir.
- Madde 43. Yasanın yürütme yetkisini düzenlemektedir.
- Madde 44. Yasanın yürürlüğe giriş maddesini düzenlemektedir.

KALDIRAÇLI İŞLEMLER HAKKINDA YASA TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa isim 1. Bu Yasa, Kaldıraçlı İşlemler Hakkında Yasa olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar

Tefsir 62/2017 22/2020 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe:
"Banka", Bankacılık Yasası altında faaliyet gösteren Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde faaliyet gösteren bankaları anlatır.
"Bakanlık", Merkez Bankasının bağlı bulunduğu Bakanlıkı anlatır.
"Dayanıklı Ortam", kişinin gönderdiği veya kendisine gönderilen bilgiyi, kolayca ulaşabilecek şekilde bilgi saklama yeteneği veren ve saklanan bilginin, değişmeden erişimine izin veren herhangi bir araç ve/veya ortamı anlatır.
62/2017 22/2020 "Finansal Kuruluş", Bankacılık Yasasının 23'üncü maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan faaliyet konularından en az birini yürütmek için kurulan ve finans sektöründe faaliyet gösteren kuruluşları anlatır.
"Kaldıraçlı Alım Satım Faaliyeti", yatırılan teminat tutarı karşılığında, her türlü döviz, kıymetli maden ve Merkez Bankası tarafından belirlenecek diğer varlıkların kaldıraçlı olarak elektronik ortamda oluşturulmuş bir platformda alım satım işlemlerini anlatır.
"Kaldıraçlı Alım Satım Şirketi", münhasıran kaldıraçlı alım satım faaliyetinde bulunacak tüzel kişileri anlatır.
"Kaldıraç Oranı", işlem yapmak için yatırılan teminat tutarı karşılığında alınabilecek pozisyon tutarını gösteren oranı anlatır.
"Kişi", gerçek veya tüzel kişileri anlatır.
"Kontrol", bir tüzel kişinin sermayesinin veya oy haklarının, asgari %50'sine (yüzde elli) sahip olma koşulu aranmaksızın, sermayenin çoğunluğuna doğrudan veya dolaylı olarak sahip olunması veya bu çoğunluğu sahip olunmama ile birlikte imtiyazlı hisselerin elde bulundurulması veya diğer hissedarlarla yapılan anlaşmalara istinaden oy hakkının çoğunluğu üzerinde tasarrufla bulunulması yoluyla veya herhangi bir suretle yönetim kurulu üyelerinin karara esas çoğunluğunu atayabilme veya görevden alma gücüne sahip olunması veya her halükarda tüzel kişi yönetimi üzerinde hâkim etki sahibi olma durumunu anlatır.
"Merkez Bankası", Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankasını anlatır.

Nitelikli Pay Sahipliği", bir tüzel kişiliğin, sermayesinin veya oy haklarının doğrudan veya dolaylı olarak %10 (yüzde on) veya daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren payları veya yönetiminde önemli derecede etkiye sahip olma durumunu anlatır.

"Özkaynak", ödenmiş sermaye, sermaye yedekleri, kar yedekleri, dönem net karı, geçmiş yıllar karı ve Merkez Bankasınca belirlenecek diğer kalemler toplamından varsa dönem net zararı, geçmiş yıllar zararı ve Merkez Bankasınca belirlenecek diğer kalemlerin düşülmesi suretiyle elde edilen tutarı anlatır.

"Şirket", bu Yasa kapsamında Merkez Bankasından faaliyet izni alan Kaldıraçlı Alım Satım Şirketlerini anlatır.

"Şube", şirketin bağımlı bir parçasını oluşturan ve faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını kendi başına yapan her türlü iş yerini anlatır.

"Üst Yönetim", bu Yasa altında izin alınarak kurulan şirketlerde, yönetim kurulu üyesi, genel müdür ve genel müdür yardımcısı ile bunlara denk konumda görev yapanları anlatır.

Amaç

3. Bu Yasamın amacı, bu Yasa altında faaliyet izni almak suretiyle kurulan şirketlerin faaliyet ve çalışma esasları ile şirketlerin sözleşmelerine ilişkin usul ve esasları belirleyerek düzenlemektir.

Kapsam

4. Bu Yasa altında faaliyet gösteren şirketler bu Yasa kurallarına tabidir. Merkez Bankası, bu Yasa ve bu Yasa ile ilgili diğer yasa kuralları uyarınca kendisine verilen yetkilerini bu Yasada belirlenen tebliğleri çıkararak, düzenleyici işlemler tesis ederek veya özel nitelikli kararlar alarak kullanır.

İKİNCİ KISIM

Kuruluş ve Faaliyet İzinleri ve İzne Tabi Diğer İşlemler, Birleşme ve Devre İlişkin Kurallar

Şirketlerde
Kurucu Olma
Koşulları

5. Kurulacak şirketlerin,
- (1) Gerçek kişi hissedarlarının,
- (A) Affa uğramış ve/veya sabıka kaydı silinmiş olsa bile;
- (a) Taksirli suçlar hariç olmak üzere, herhangi bir yasa kuralına aykırılık nedeniyle bir yıldan fazla hapis cezasına çarptırılmış olmaması,
- (b) Ceza Yasası veya diğer yasalar uyarınca Devletin egemenlik, güvenlik ve saygınlığına, Anayasal düzene karşı işlenen suçlar, taammüden katillik, taammüden katillige teşebbüs, adam öldürme, adam öldürmeye teşebbüs etme, cinsel saldırı, cinsel taciz, cinsel tecavüz ve bu suçlara teşebbüs etme, zimmet, ihtilal, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtekarlık, menfaat temini için sahte, gerçek dışı veya hukuka aykırı evrak düzenleme, imzalama, tasdik etme veya verme,

Fasıl 154
3/1962
43/1963
15/1972
20/1974
31/1975
6/1983
22/1989
64/1989
11/1997

20/2004
41/2007
20/2014
45/2014
31/2009
57/2011
1/2012
38/2015
4/1972
54/1977
36/1982
37/1989
38/1991
32/2020
42/2004
4/2008
73/2009
39/1993
62/2017
2/2020
43/2020

görevi kötüye kullanma, hileli iflas, kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, vergi kaçırma suçlarından, bu suçlara iştiraktan suçlu bulunmaması, itibarı iade edilmemiş müflis, hilekarlık gerekçesiyle şirket yönetmekten men edilmiş olmaması, Şans Oyunları Yasası, Uyuşturucu Maddeler Yasası, Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Yasası, Bankacılık Yasası, Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri ile Tefeciliğin Önlenmesine İlişkin Yasa ile bu Yasa ve finansal kuruluşlara ilişkin yürürlükten kaldırılmış dahi olsa tüm mevzuat kurallarına aykırılıktan mahkum edilmiş olmaması,

- (B) Yönetim ve denetimi Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu'na devredilen bankalarda, Tasarruf Mevduatı Sigortası ve Finansal İstikrar Fonu'na devredildiğinde veya talep üzerine faaliyet izni kaldırılanlar hariç, faaliyet izni kaldırılan şirketler ve finansal kuruluşlarda faaliyet izni kaldırıldığında, nitelikli paya sahip olmaması veya kontrollü elinde bulundurmaması,
- (C) Konkordato ilan etmiş veya müflis ilan edilmiş olmaması, pay sahibi olduğu finansal kuruluşların gönüllü tasfiyesi hariç tasfiye edilmiş olmaması,
- (Ç) İşin gerektirdiği mali güç, itibar ve yeterliliğe sahip olması,
- koşuldur.
- (2) Tüzel kişi hissedarların;
- (A) Şeffaf ve açık hissedar yapısına sahip olması,
- (B) Nitelikli paya sahip gerçek kişi hissedarlarının bu fıkranın (1)'inci fıkrasında yer alan nitelikleri taşıması,
- koşuldur.
- (3) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki ülkelerin yurttaşı olan ve/veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki ülkelerde ikamet eden kişiler için yukarıdaki (1) ve (2) fıkralarında yer alan koşulların değerlendirilmesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde uygulanan mevzuat yanında ilgili ülkelerin mevzuatı da kıyasen dikkate alınır. Kendi ülkelerinde şirket kurucusu olma vasfına haiz olmayanların başvuruları dikkate alınmaz.
- (4) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki ülkelerin yurttaşı olan ve/veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışındaki ülkelerde ikamet eden ve/veya etmiş kişilerin, ilgili ülkenin mali bilgi edinme ve muadili herhangi bir uluslararası otorite tarafından yayımlanan kara para aklama ve terörizmin finansmanı konulu listelerinde yer almaması şarttır.

Şirketlerin
Kuruluş
Koşulları

6. (1) Şirketlerin,

Fasıl 113
28/1974
7/1977
30/1983
28/1987
65/1989
56/1991
42/1997
29/2003
35/2007

Şirketlerin
Kuruluş İzni ve
İzmin
Kaldırılması

Şirketlerin
Faaliyet İzni

- (A) Şirketler Yasası uyarınca limited şirket olarak kurulması,
(B) Adında faaliyetlerine ilişkin belirtilen ibare bulunması,
(C) Ana sözleşme ve tüzüklerinin bu Yasa kurallarına uygun olması,
(Ç) Gözetim ve denetimini engelleyici nitelikte herhangi bir hususun bulunmaması,
(D) Planlanan mali yapı ve organizasyonunun öngörülen faaliyetlerle uyumlu olması,
- koşuldur.
- (2) Şirketler kaldırılacak alım satım işlemi dışında bir faaliyette bulunamazlar. Şirketler adlarında ve ticari unvanlarında, kaldırılacak alım satım faaliyeti yaptığını gösteren, bir ibare bulundurmamak zorundadırlar.
- (3) Şirketlerin asgari nakden ödenmiş sermayeleri her türlü muvazaadan arı olarak; € 400,000.- (dört yüz bin EURO) muadili Türk Lirasından az olamaz. Merkez Bankası, asgari ödenmiş sermaye miktarını beş katına kadar artırmaya yetkilidir.
7. (1) Şirketin kurulması Merkez Bankasının iznine tabidir. İzin verilmesi için Merkez Bankası Yönetim Kurulunun en az dört üyesinin olumlu yöndeki oyu gerekir. Kuruluş izni verildiğine dair karar Resmi Gazete'de yayımlanır.
- (2) Verilen kuruluş izni, üç aylık bir süre için geçerlidir. Üç aylık süre sonuna kadar kuruluş işlemlerinin tamamlanmaması durumunda verilen izin geçersiz olur.
- (3) Kuruluş izninin gerçeğe aykırı beyanlarla alınmış olması, kuruluş izninden vazgeçildiğinin beyan edilmesi, iznin verilmesinde aranan koşulların faaliyete geçilinceye kadar kaybedilmesi, faaliyet izni alınmamış olması hallerinden herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda şirketin kuruluş izni Merkez Bankasınca kaldırılır.
8. (1) Kuruluş izni alan şirketlerin kuruluş işlemlerini tamamladıktan sonra üç ay içerisinde Merkez Bankasına başvurarak faaliyet izni almaları koşuldur. İzin verilmesi için Merkez Bankası Yönetim Kurulunun en az dört üyesinin olumlu yöndeki oyu gerekir. Faaliyet izni verildiğine dair karar Resmi Gazete'de yayımlanır.
- (2) Faaliyet izni almak için şirketlerin;
(A) Sermayelerinin nakden ödenmiş olması,
(B) Öngörülen faaliyetleri gerçekleştirebilecek nitelik ve yeterliliğe sahip teşkilat yapısı, personel kadrosu ve bilgi sistemleri de dahil sistemlerinin kurulmuş olması, ve
(C) Kuruluş için gerekli asgari sermayenin %2 (yüzde iki)'si tutarındaki sisteme giriş payının Merkez Bankası nezdindeki Hazine hesabına yatırılması
- koşuldur.
- (3) Yukarıdaki (2)'nci fıkranın (C) bendi gereği yatırılmış olan sisteme giriş payı hiçbir koşulda iade edilmez.

- Şube Açma, Temsilcilik ve Acentelik Verme Yasası
9. Şirketler yurt içinde veya dışında şube açmak istemesi halinde Merkez Bankasının iznine başvurmaları zorunludur. Şirketler her ne ad altında olursa olsun şube dışında teşkilatlanmaya gidemez, iştirak edinemez, temsilcilik açamaz ve acentelik veremez.
- Pay Sahipliğine İlişkin Kurallar
10. (1) (A) Nitelikli pay sahibi kişilerin her daim kurucularda aranan koşullara haiz olması zorunludur. İzne tabi olduğu halde izin alınmadan yapılan pay devirleri geçersizdir. Pay devir izinleri, Merkez Bankasının aldığı pay devir izin kararının verildiği tarihten itibaren üç aylık bir süre için geçerlidir.
- (B) Koşulları taşınmayan veya kaybeden nitelikli pay sahibi hissedarlara ait hisseler altı ay içerisinde elden çıkarılır. Bu hissedarlara ait yönetime katılma hakları, Merkez Bankasının belirleyeceği şekilde kullanılır.
- (C) Nitelikli pay sahibi hissedar olma koşullarını kaybedenler, bu durumu en geç bir ay içerisinde Merkez Bankasına bildirmekle yükümlüdür.
- (2) (A) Şirketin nitelikli pay sahibi tüzel kişi ortağında, bir kişinin nitelikli pay sahibi olmasına veya nitelikli pay sahibi olma durumunu kaybetmesine yol açacak işlemler ile bir kişiye ait doğrudan veya dolaylı sermaye veya oy hakkı payının %20 (yüzde yirmi)'yi, %30 (yüzde otuz)'u ve %50 (yüzde elli)'yi aşması veya bu oranların altına düşmesi sonucunu veren işlemler Merkez Bankasının iznine tabidir.
- (B) Pay oranlarının yukarıdaki (A) bendinde belirtilen oranların altında olmasına rağmen, Merkez Bankası izni olmaksızın şirketin kontrolünde gerçekleştirilen doğrudan veya dolaylı her türlü değişiklik geçersizdir.
- (C) Yönetim Kuruluna üye belirlemede gerek vekâletname ve gerekse diğer yollarla etkin söz hakkı veren payların belirli kişilerde toplanmasını sağlayan devirler ile imtiyazlı payların tesisi, devri veya yeni imtiyazlı pay ihracı ve kaldırılması, bu fıkranın (A) bendinde belirtilen oranlara bakılmaksızın Merkez Bankasının iznine tabidir.
- (Ç) Bu Yasanın uygulanmasında, gerçek kişilere ait dolaylı pay sahipliğinin belirlenmesinde, bir gerçek kişi ile eş ve reşit olup olmadıklarına bakılmaksızın çocuklarına ve bunların katıldıkları ortaklıklara veya bu kişi veya ortaklıkların ayrı ayrı veya birlikte kontrol ettikleri ortaklıklara ait paylar birlikte dikkate alınır.
- (D) Tüzel kişilere ait dolaylı pay sahipliğinin belirlenmesinde, tüzel kişilere ait paylar ile tüzel kişilerin kontrol ettikleri ortaklıklara ait paylar birlikte hesaplanır.
- Ana Sözleşme, Tüzük veya Ad Değişiklikleri
11. (1) Şirketler, ana sözleşme, tüzük veya adlarında değişiklik yapmadan önce Merkez Bankasının uygunluk görüşünü almak zorundadırlar. Merkez Bankasının uygunluk görüşü alınmadan

- yapılan değişiklikler geçersizdir.
- (2) Şirketler, güncel ana sözleşme ve tüzüklerini internet sayfalarında yayımlamakla yükümlüdürler. Şirketler, ana sözleşme ve tüzüklerindeki güncellemeleri, değişikliğin gerçekleştiği tarihten itibaren on iş günü içerisinde yayımlarlar.
- Birleşme, Devir, Kısmi Devir veya Gönüllü Tasfiye 12. Şirketlerin başka bir şirketle birleşmesi, bütün borç, alacak ile diğer hak ve yükümlülüklerinin kısmen veya tamamen, başka bir şirkete devri veya faaliyetlerine gönüllü olarak son vermesi Merkez Bankasının izin ve denetimine bağlıdır.
- İzinlerin Esas ve Usulleri ile İlgili Tebliğ Çıkarma Yetkisi 13. Bu Yasanın bu Kısmında yer alan kurucu olma ve kuruluş koşulları, kuruluş izni, faaliyet izni, yurt dışı faaliyetler, şube açma, pay sahipliği, ana sözleşme, tüzük veya ad değişiklikleri, birleşme, devir, kısmi devir, gönüllü tasfiye ile ilgili kuralların uygulanmasına ilişkin talep edilecek her türlü tevsik edici belgeler, her türlü mali tablo ve değerlendirmeler, taahhütnameler, tutanaklar, resmi belgeler ve bunların şekil ve koşulları, süreler, izin, kısıt ile ilgili hususlar varsa istisnaları ile pay sahipliğinin kapsamı, niteliği, kontrol tespiti için talep edilebilecek tüm belge ve bilgiler, kontrol ve hisselerin el değişmesi süreci, tüm bunlara ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kurumsal Yönetim

- Kurumsal Yönetim Yapısı ve İç Sistemler 14. (1) Şirketlerin faaliyetlerinin niteliği, karmaşıklık ve büyüklüğü ile orantılı olarak,
- (A) Sorumlulukların şeffaf ve tutarlı bir şekilde tanımlanmış olduğu açık bir organizasyon yapısını,
- (B) Karşılaşılan riskleri belirleme, yönetme, izleme ve raporlamaya yönelik etkin süreçleri,
- (C) Güçlü yönetim ve bilgi sistemleri ile muhasebe süreçlerini kapsayan yeterli iç kontrol mekanizmalarını,
- (Ç) Faaliyetlerin bu Yasa ve ilgili diğer yasalar, düzenlemeler ve iç düzenlemelere uygunluğu konusunda güvence sağlayacak sistemleri,
- (D) Doğru bilgiye hızlı bir şekilde ulaşılmalarını sağlayacak kapsamlı internet sitelerini,
- içeren kurumsal yönetim yapılarını oluşturmaları zorunludur.
- (2) Şirketler, maruz kaldıkları risklerin izlenmesi ve kontrolünün sağlanması amacıyla, faaliyetleri ve yapısıyla uyumlu ve değişen koşullara uygun, tüm şube ve birimlerini kapsayan, bu Yasada öngörülen esaslar çerçevesinde yönetim kuruluna bağlı, yeterli ve etkin bir iç denetim, iç kontrol, risk yönetimi sistemlerini tesis etmek ve iç sistem birimlerini kurmak ve işletmekle yükümlüdürler. Merkez Bankası, bu hususlarla ilgili olarak usul ve esasları düzenlemek amacıyla bir tebliğ çıkarır.
- (3) Merkez Bankası, şirketlerde kurulan iç sistem birimlerinde çalışacaklar için atanma koşulları belirlemeye ve/veya bu

görevlere yapılacak atamaları onaya tabi tutmaya yetkilidir.

- Şirket Yönetim Kurulu 15. (1) Şirket yönetim kurulu, şirket faaliyetlerinin kurumsal yönetim ilkeleri çerçevesinde emniyetli bir şekilde yürütülmesinden ve yürürlükteki yasalar ile diğer düzenlemelere uyulmasından sorumludur.
- (2) Şirketlerin yönetim kurullarının en az üç kişiden oluşması koşuldur. Genel müdür yönetim kurulunun bir üyesidir. Genel müdürlük ve yönetim kurulu başkanlığı aynı kişi tarafından yürütülemez. Genel müdür haricinde hiçbir şirket personeli yönetim kurulu üyesi olamaz.
- (3) Şirketlerin yönetim kurulu üyelerinin salt çoğunluğunun, en az lisans düzeyinde eğitim görmüş olması ve finans alanında en az beş yıllık mesleki tecrübeye sahip olması koşuldur.
- (4) Şirketlerde yönetim kurulu üyeliği görevine başlamadan önce Merkez Bankasından onay alınması koşuldur.
- (5) Şirketlerin yönetim kurulu kararlarının herhangi bir şüpheye yer vermeyecek şekilde, günü gününe tarih ve sıra numarası belirtilerek gecikmeksizin karar defterine kaydedilmesi ve toplantıya katılan yönetim kurulu üyeleri tarafından imzalanması zorunludur. Alınan kararların Türkçe olması ve yönetim kurulu karar defterlerinin şirketin kayıtlı adresinde muhafaza edilmesi koşuldur.
- (6) Merkez Bankası şirketlerden iç sistemlerden sorumlu üye veya bağımsız üye gibi daha özel sorumluluklar yüklenen yönetim kurulu üyesi bulundurulmalarını ve bunlar için eğitim, tecrübe ve ilave niteliklere sahip olmalarını isteyebilir.
- Genel Müdürlük Teşkilatı ve Personel 16. (1) Şirketlerde yurt içinde ikamet eden ve tam zamanlı olarak görev yapacak en az bir genel müdür ve bir genel müdür yardımcısı istihdam edilmesi zorunludur. Şirketlerde bu pozisyonların otuz günden fazla boş bırakılmaması, boş olan veya boşalan pozisyonlara bu otuz günlük süre içerisinde atamaların yapılması şarttır.
- (2) Şirketlerde genel müdür olarak görev yapacakların en az lisans düzeyinde eğitim görmüş olması ve finans alanında en az beş yıllık mesleki tecrübeye sahip olması koşuldur.
- (3) Şirketlerde genel müdür yardımcısı olarak görev yapacakların en az lisans düzeyinde eğitim görmüş olması ve finans alanında en az üç yıllık mesleki tecrübeye sahip olması koşuldur.
- (4) Şirketlerde genel müdür ve genel müdür yardımcısı olarak görev yapacaklar için atanmalarından önce Merkez Bankasından onay alınması koşuldur.
- (5) Başka unvanlarla istihdam edilseler dahi yetki ve görevleri itibarıyla genel müdür yardımcısına muadil konumlarda görev yapan diğer yöneticiler de bu Yasanın genel müdür yardımcılarına ilişkin kurallarına tabidir.
- (6) Merkez Bankası şirketlerin aktif büyüklüklerine ve işlem hacimlerine göre tam zamanlı olarak çalıştırmak zorunda oldukları asgari personel sayısı ve nitelikleri ile ilgili kuralları

belirleyebilir. Görevinin mahiyetlerine uygun olarak atanma koşulları belirlemeye ve/veya bu göreve yapılacak atamaları onaya tabi tutmaya yetkilidir.

- Üst Yönetime İlişkin Yükümlülükler
17. (1) Şirketlerde üst yönetimde görev yapacakların bu Yasanın 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan nitelikleri taşımaları koşuldur. Bu nitelikleri kaybedenlerin görevlerinden aynı iş günü ayrılması veya görevden alınmaları koşuldur.
- (2) Üst yönetimde görev yapanların görevden ayrılmaları halinde, görevden ayrılma nedenlerinin, hem şirket hem de görevden ayrılan tarafından, ayrılış tarihinden itibaren on iş günü içerisinde Merkez Bankasına bildirilmesi koşuldur. Süresinde bildirimde bulunmayanlar, görevden ayrılmalarını takip eden üç ay boyunca Merkez Bankası onayına tabi bir göreve atanamazlar. Merkez Bankası bu süreyi üç ay daha uzatabilir.
- (3) Üst yönetimde görev yapanlar göreve başlamadan önce ve görev yaptıkları sürece mal beyanında bulunmakla yükümlüdürler. Beyanların şekil ve dönemleri Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.
- (4) Bu Yasa ve ilgili diğer mevzuat ile Merkez Bankası tarafından alınan kararları ihlal ettikleri tespit edilen üst yönetimdekiler ile imza yetkisine haiz diğer şirket çalışanlarının imza yetkileri konuya ilişkin inceleme veya yasal süreç sonuçlanıncaya kadar Merkez Bankasının talebi üzerine şirket tarafından kaldırılır. İmza yetkileri kaldırılan kişiler, bu süreçte hiçbir finansal kuruluşta imza yetkisini haiz personel olarak çalıştırılmazlar.
- Kurumsal Yönetime İlişkin Tebliğ Çıkarma Yetkisi
18. Bu Yasanın bu Kısmında yer alan, kurumsal yönetim yapıları ve teşkilat yapısına ilişkin asgari hususlar, atamalara verilecek onaylar, atama koşulları, belirlenen kadrolara uygunlukla ilgili her türlü tevsik edici belgelerin şekil ve koşulları, şirket yönetim kurulu, genel müdürlük teşkilatı, internet sitesi, personel nitelik ve sayısı, mal beyanının süreçleri ve şekli, üst yönetime ilişkin onay süreci dahil yükümlülükler, yönetim kurulu karar defteri ile ilgili kuralların uygulanmasına ilişkin her türlü tevsik edici belge, tüm bunlar ile ilgili yükümlülöklere ilişkin usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Faaliyet Esasları ve Yükümlülükler

- Şirketlerin Faaliyet Esasları
19. (1) Merkez Bankası, şirketlerin ana faaliyet konuları kapsamındaki faaliyet konularını belirlemeye, bunları izne tabi tutmaya veya sınırlandırmaya yetkilidir.
- (2) Müşterilere uygulanacak kaldıraç oranı 1:10 (bire on)'dur. Merkez Bankası gerekli gördüğü durumlarda bu oran değiştirmeye veya varlık bazında kaldıraç oranı belirleme yetkisine sahiptir.
- (3) Kaldıraçlı alım satım faaliyetlerinde alınacak teminat tutarı, hesaplanması, takibi, başka bir para birimine çevrilmesi ve

- tamamlama yükümlülüğü ile pozisyonların otomatik kapanmasını da içerecek şekilde çerçeve sözleşmesinde yer alacak esas ve usuller Merkez Bankasıca belirlenir.
- (4) Merkez Bankasıca yetkilendirilenler hariç hiç kimse kaldıraçlı alım satım işlemi bulunamaz. Ana sözleşme ve tüzüğünde kaldıraçlı alım satım işlemine ilişkin kural bulunamaz. Bu yönde ilan, reklam, tabela düzenleyemez ve işlem yapamaz.
- Faaliyet Harcı** 20. (1) Şirketler € 10,000.- (on bin EURO) muadili Türk Lirası yıllık faaliyet harcını, her yılın Ocak ayı sonuna kadar Merkez Bankası nezdindeki Hazine hesabına yatırmaları şarttır. Faaliyet izninin alındığı yıla ait faaliyet harcı ise iznin verildiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ödenir. Merkez Bankası, faaliyet ücretlerini beş katına kadar artırabilir.
- (2) Faaliyet harcını stresi içerisinde yatırmayan şirketlerin faaliyet izni kaldırılır.
- Bilgi ve Belge Verme Yükümlülüğü** 21. (2) Merkez Bankası, şirketlerden, şirketlerin nitelikli paya sahip hissedarlarından, bağımsız denetim kuruluşlarından, kamu kurum ve kuruluşlarından ve diğer kişilerden bu Yasa kurallarının uygulanması ile ilgili olarak gerekli göreceği her türlü bilgi ve belgeleri gizli dahi olsa istemeye ve/veya incelemeye yetkilidir.
- (2) Yukarıdaki (1)'inci fıkra uyarınca bilgi ve/veya belge istenenler, istenilen bilgi ve/veya belgeleri vermekle ve/veya incelemeye hazır bulundurmakla yükümlüdürler.
- Bilgi Güvenliği Yönetim Süreci** 22. Şirketler bilgi sistemleri ve bileşenlerinin,
- (1) Bu Yasa ve ilgili diğer mevzuat kuralları ve Merkez Bankasıca çıkarılan tebliğler ve alınan kararlara aykırı veya yetkisiz her türlü müdahale veya etkiden korunmakla,
- (2) Bilgiyle ilgili yapılan her türlü işlemde bilginin gizliliğinin, bütünlüğünün ve erişilebilirliğinin temini ve bu işlemlerin sadece yetkili kişiler tarafından yapılmasını sağlamakla,
- (3) Bilgi güvenliği politikasına uyum durumunu Merkez Bankasına raporlamakla,
- (4) Sağladıkları hizmetler ile ilgili işletme ve güvenlik risklerini yönetmek için uygun risk azaltma önlemleri ve kontrol mekanizmalarının bir çerçevesini oluşturmakla,
- (5) Bu çerçevenin bir parçası olarak şirketler önemli işletme ve güvenlik olaylarının saptanması ve sınıflandırılması amaçları dâhil olmak üzere, etkin olay yönetim yöntemleri oluşturup sürdürmekle,
- yükümlüdürler.
- Belge ve Kayıtların Saklanması** 23. (1) Şirketler bu Yasada yer alan hususlar ile ilgili her türlü veri dâhil belgelerin asıllarını veya aslına uygun olduklarına dair şüpheye yer vermeyecek kopyalarını veya suretlerini ve gerçekleştirilen işlemlere ilişkin kayıtlarını, fiziksel ve/veya

- elektronik ortamda, hiçbir şekilde değiştirilmeyecek, salt okunur şekilde, en az on iki yıl süreyle güvenli ve istenildiği an erişime imkân sağlayıp ibraz edilebilecek şekilde kayıtlı adresinde saklar.
- (2) Bu kayıtların tutulduğu birincil sistemlerin, yedeklerinin ve kesintisiz hizmetin sağlanması için ikincil merkezde yer alan ikincil sistemlerin daima kullanıma hazır bulundurulması zorunludur.
- (3) Birincil sistemlerin ve yedeklerinin, yurt içinde bulunması şarttır.
- Kişisel Verilerin Alınması ve Korunması** 24. (1) Kişisel veriler, bu Yasa ve Kişisel Verilerin Korunması Yasası kapsamında yapılan düzenlemeler dışında, kişinin rızası olmadan işlenemez ve hizmet sunulması şartına bağlanarak üçüncü kişilerle paylaşamaz.
- (2) Şirketler faaliyet ve işlem gerçekleştirmek amacıyla müşterilerinden temin ettikleri ve kullandıkları tüm kişisel verilerin gizliliğini korumakla yükümlüdür.
- Kimlik Tespiti, Belgelendirilmesi ve Doğrulaması** 25. (1) Şirketler, doğrudan sundukları veya aracılık ettikleri her türlü hizmet için işlem yapanlar ile nam veya hesaplarına işlem yapılanların kimliklerini tespit etmek ve belgelendirmekle yükümlüdür.
- (2) Şirketler bilgi sistemlerinde gerçekleştirilen işlemlerde kullanılmak üzere yeterli ve etkin bir kimlik doğrulama sistemi kurmakla yükümlüdür.
- (3) Şirketler elektronik olarak uzaktan yapılan tüm işlemlerin başlatılmasından önce müşteri ve onun yapacağı işlemlerin birbirleri ile tutarlı olduğunu kanıtlamak için kimlik doğrulaması uygulamak zorundadır.
- (4) Şirketler kimlik doğrulaması uygularken kullanıcıların kişisel verilerinin gizliliği ve bütünlüğünü korumak için uygun güvenlik önlemlerine sahip olmak zorundadır.
- Müşteri Haklarının Korunması** 26. (1) Şirketlerin,
- (A) Müşterileri ile arasındaki ilişkiyi genel olarak düzenleyen, başlangıçta bir kez akdedilen ve münferit işlemlerin esasını oluşturan bir çerçeve sözleşmesi imzalamaları,
- (B) Müşteri hesaplarına ilişkin emir ve talimat dahil tüm kayıtları anlık olarak tutmaları, bu bilgilere erişime imkân sağlamaları,
- (C) Müşterilerine günlük ve aylık bildirimlerde bulunmaları,
- (Ç) Müşteri talimatı olmaksızın işlem yapmaması, zorunludur.
- (2) Şirketler sundukları hizmet hakkında müşterilerini zamanında, doğru, tam ve anlaşılır şekilde bilgilendirmek, müşteri ile yapılan tüm işlemlerine ilişkin her türlü belgelerin yazılı

ve/veya dayanıklı ortamda müşterilerine vermeleri, Merkez Bankası tarafından belirtilen hizmet kurallarına uymaları, kendilerine yönelik yapılacak şikâyetleri değerlendirmeleri ve şikâyet başvurusunu taraflarına ulaşmasından itibaren, otuz gün içinde yazılı olarak cevaplandırmaları zorunludur.

- (3) Şirketler yayın, ilan, duyuru ve reklamlarında faaliyetlerine ilişkin olarak mutlak getiri ve/veya zarara karşı garanti taahhüdünde bulunamaz.
- (4) Şirketler, bu Yasa ve bu Yasa altında yapılacak düzenlemelere aykırılıklar nedeniyle müşterilerin uğradığı zararın tazmininden sorumludur.

Sırların
Saklanması ile
Yayın ve
Haberlere
İlişkin Yasaklar

27. (1) İlgili şirkette çalışıp çalışmadıklarına ve/veya sıfat ve görevlerine bakılmaksızın şirketlere veya müşterilerine ait sırları öğrenenler, bu sırları açıkça yetkili kılan mercilerden başkasına açıklayamazlar. Bu kişilerin yükümlülükleri, sıfat ve görevleri sona erdikten sonra da devam eder.
- (2) Finans sistemine ve/veya şirketlere ve/veya herhangi bir şirkete olan güveni zedeleyebilecek veya şöhretine veya servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olunamaz veya bu yolla asılsız haber yayılamaz ve/veya herhangi bir suretle yayımlanamaz. Her türlü basılı, sözlü yayın yanında radyo, televizyon, video, internet, kablolu yayın veya elektronik bilgi iletişim araçları, sosyal medya dâhil ve benzeri yayın araçlarından yapılan yayınlar, bu madde çerçevesinde değerlendirilir.
- (3) Şirketlerin faaliyetlerine yönelik olarak her türlü iletişim araçları ile yapılan yayın, ilan, duyuru ve reklamlarının objektif olması esastır. Şirketler, gerçek dışı, yanlış, yanıltıcı veya abartılmış bilgilere dayalı yayın, ilan, duyuru ve reklam hazırlayamaz ve kamuoyu ile paylaşamaz.
- (4) Aşağıdaki hallerde şirketlere veya müşterilerine ait bilgi ve belgelerin verilmesi, sırların ifşası sayılmaz:
  - (A) Yasaların zorunlu kıldığı durumlarda.
  - (B) Kamuya açıklama yapma görevi bulunduğu hallerde.
  - (C) Adli soruşturma kapsamında bilgi ve belgelerin Polis Genel Müdürlüğü'nün yazılı olarak resmi talebi üzerine verilmesinde
  - (Ç) Adli veya hukuki bir yargı sürecinde mahkeme emriyle veya mahkemenin talebi ile verilmesinde
  - (D) Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Yasası kapsamında yetkili mercilere bilgi ve belge verilmesinde.
  - (E) Gerçek kişi müşterinin iflasını beyan etmesi veya tüzel kişi müşterinin tasfiye edilmesinde.

Faaliyetler ve
Yükümlülüklerle
İlişkin Tebliğ
Çıkarma Yetkisi

28. Bu Yasanın bu Kısımında yer alan, şirketlerin faaliyet konuları, kapsamı, süreçleri, yönetimleri, teminatların belirlenmesi, izlenmesi, raporlanması, saklanması, emir ve talimatlar, müşteri profili değerlendirilmesi, deneme hesaplarının işletilmesi ve yönetilmesi, çerçeve sözleşmede bulunması gereken zorunlu

unsurlar, kimlik tespiti, belgelendirilmesi, belgelerin saklanması, bilgisayar kayıtları, bilgi sistemleri ve bilgi güvenliği, müşteri haklarının korunması, şirketlerin faaliyet esasları ile ilgili kurallarn uygulanmasına ilişkin yükümlülükleri ile ilgili usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

BEŞİNCİ KISIM

Gözetim ve Denetim

Gözetim ve Denetim Yetkisi	29. Bu Yasa, ilgili diğer mevzuat kuralları ile Merkez Bankası tarafından alınan kararlara şirketler tarafından uygulanması, şirketlerin yaptıkları işlemler ile şirketlerin mali bünyesini etkileyen unsurlar ve maruz kaldıkları risklere ilişkin olarak gözetim ve denetim faaliyetleri Merkez Bankası tarafından yürütülür.
Muhasebe Sistemi	30. Şirketler işlemlerini kayıt dışı bırakamaz ve gerçek mahiyetlerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştirilmeyeceği gibi muhasebe kayıtlarını zamanında, eksiksiz ve doğru bir şekilde tutmakla yükümlüdür.
Finansal Raporlama	31. Şirketler finansal raporlarını, bilgi edinme ihtiyacını karşılayabilecek biçim ve içerikte, eksiksiz, gerçeğe uygun, zamanında, anlaşılabilir, denetime, analize ve yorumlamaya elverişli, karşılaştırılabilir ve doğrulanabilir şekilde düzenlemekle ve istenildiği zaman ve şekilde Merkez Bankasına sunmakla yükümlüdürler.
Bağımsız Denetim Kuruluşları ve Destek Hizmeti Kuruluşları 62/2017 22/2020	32. (1) Şirketlerin bağımsız denetimi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankacılık Yasası uyarınca, Merkez Bankasından yetki alan kuruluşlar tarafından, Merkez Bankasının belirttiği esas ve usuller çerçevesinde gerçekleştirilir. (2) Bağımsız denetim kuruluşları, düzenledikleri raporların şirketlerin gerçek finansal durumunu yansıtmaları için şirketin bilgi sistemi ile faaliyet süreçlerini göz önünde bulundurmak ve gerekli mesleki özeni göstermekle yükümlüdürler. (3) Bağımsız denetim kuruluşları düzenledikleri raporların gerçeğe uymaması halinde şirketlere ve/veya üçüncü kişilere verdikleri zararlardan sorumludurlar. (4) Şirketlerin anlaşmalı olduğu bağımsız denetim kuruluşunca denetlenmiş ve genel kurullarınca onaylanmış bilanço, kar ve zarar ve dipnotları da içeren kamuya açıklanacak finansal raporlarının birer suretini, Merkez Bankasına göndermeleri zorunludur. (5) Bağımsız denetim kuruluşları, denetimleri esnasında bu Yasa ve/veya ilgili diğer mevzuatın ihlal edildiğini gösteren herhangi bir husus tespit etmeleri halinde derhal Merkez Bankasına bilgi vermekle yükümlüdürler. Bu bildirim, mesleki gizlilik prensiplerinin ve anlaşmalarının ihlal edildiği anlamına gelmez.

- (6) Merkez Bankası, destek hizmetinin niteliğine göre, destek hizmeti alınabilecek faaliyetleri ve/veya destek hizmeti alınmasına ilişkin koşulları ve/veya destek hizmeti alınabilecek kuruluşları belirlemeye, destek hizmeti alınmasını izne tabi tutmaya ve/veya zorunlu hale getirmeye yetkilidir.
- (7) Alınacak destek hizmetleri, şirketlerin yasal yükümlülüklerini yerine getirmelerini ve/veya Merkez Bankası tarafından gözetim ve denetimin etkin biçimde yürütülmesini engelleyici nitelikte olamaz.
- Denetlenen Şirketlerin Yükümlülükleri 33. Şirketler, Merkez Bankası tarafından gerçekleştirilen denetimlerde istenilen her türlü bilgi ile belgeye zamanında, eksiksiz ve doğrudan ulaşılmasını ve denetim amacıyla talep edilen her türlü desteği sağlamakla yükümlüdürler.
- Yabancı Ülkelerden Gelecek Denetim 34. (1) Bu Yasa kurallarına tabi olan şirketlere ait bilgi ve belgelerin yabancı ülkelerde kurulu ana şirketler ve/veya yabancı ülkelerin gözetim ve denetime yetkili mercileri ile paylaşılması ve/veya bu Yasa kurallarına tabi olarak şirketlerde yabancı ülkelerde kurulu ana şirketler ve/veya yabancı ülkelerin gözetim ve denetime yetkili mercilerinin denetim yapması Merkez Bankasının iznine tabidir.
- (2) Merkez Bankası yabancı ülkelerin yetkili mercileri ile yapacağı anlaşmalar çerçevesinde her türlü işbirliği ve bilgi alışverişinde bulunmaya yetkilidir.
- Oran ve Sınırlamalara İlgili Koruyucu Düzenlemeler 35. (1) Merkez Bankası bu Yasa, bu Yasa ile ilgili diğer mevzuat kuralları ile Merkez Bankası tarafından alınan kararların uygulanmasını ve şirketlerin maruz kaldığı riskleri izlemek ve gerekli tedbirleri almak amacıyla sınır veya oranlar belirlemeye; yapılan denetimlerde gerekli görülmesi halinde yükümlülükleri, sınır veya oranları şirketler bazında farklılaştırmaya yetkilidir.
- (2) Merkez Bankası, yaptığı denetimlerde ihtiyaç duyulduğunu tespit etmesi halinde, her bir şirket veya faaliyet konusu için bu Yasada belirlenen asgari veya azami oranlar ve sınırlardan farklı daha ihtiyatlı bir oran veya sınır tesis etmeye veya hesaplama ve bildirim dönemlerini farklılaştırmaya yetkilidir. Bu kapsamda öngörülen sınırlamalara ve oranlara ilişkin eşiklere erişilmesi veya aşımaların oluşması halinde, ilgili şirket durumu ertesi iş gününde Merkez Bankasına bildirmek zorundadır.
- Özkaynaklar 36. (1) Şirketlerin özkaynakları bu Yasa kurallarınca belirlenen asgari sermaye tutarlarının altına düşemez. Özkaynakları asgari sermayenin altına düşen şirketlere uygulanacak tedbirler Merkez Bankası tarafından belirlenir.

- (2) Tüm sermaye artışları Merkez Bankasının onayına tabidir. Sermaye artırımlarının, her türlü muvazaadan arı olarak nakden ödenmesi koşuldur. Onaylanmamış artışlar, özkaynak hesabında dikkate alınmaz.
- (3) Şirketler, özkaynakların korunması ve güçlendirilmesine ilişkin olarak kâr dağıtımının onaya bağlanması, yıllık kardan muhtemel zararlar karşılığı ayırmak da dahil Merkez Bankası tarafından alınacak tüm tedbirlere uymakla yükümlüdür.
- (4) Merkez Bankası, bu Yasa kurallarına aykırı olarak üstlenildiği tespit edilen risklerin, ilgili şirketin özkaynak hesabında indirim kalemi olarak dikkate alınmasına karar vermeye veya bu riskler tutarında ilave özkaynak temin edilmesini zorunlu tutmaya yetkilidir.

Gözetim ve
Denetime İlişkin
Tebliğ Çıkarma
Yetkisi

37. Bu Yasanın bu Kısımında yer alan şirketlerin, muhasebe sistemi, hesap planı ve izahnamesi, muhasebe standartları, bilgi sistemleri, kamuya açıklanacak finansal raporlar, hesaplar, tablolar, dipnotlar, bunların şekli ile zamanı, dönemsel raporlamalar ve bunların içereceği hesaplar, hesapların nitelikleri, alt düzenlemeleri, takibi, formatı, bildirim zamanı, bildirim şekli, koruyucu düzenlemeler, özkaynaklara ilişkin kurallar, gözetim ve denetime ilişkin yükümlülükler ile ilgili usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

ALTINCI KISIM

Faaliyet İzininin Kaldırılması ve Tasfiye ile İlgili Kurallar

Şirketlerin
Faaliyet
İzinlerinin İptal
Edilmesi

38. Bir şirketin,
  - (1) (A) Faaliyet izni verildiği tarihten itibaren üç ay içerisinde faaliyete başlamaması,
  - (B) Faaliyetlerine kesintisiz olarak bir yıl süre ile ara vermesi,
  - (C) Merkez Bankası onayı ile başka bir şirketle birleşmesi ve/veya başka bir şirkete devri ve/veya gönüllü olarak faaliyetlerine son vermesi,
  - (Ç) Şirketin doğrudan veya dolaylı %50 veya daha fazla hissesine sahip kişilerin bu Yasanın 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında yer alan koşullara sahip olmadığının tespit edilmesi veya bu koşulları kaybetmesi halinde, ortaklık yapısının altı ay içerisinde bu Yasaya uygun hale getirilmemesi,
  - (D) Yıllık faaliyet harcının süresi içinde ödememesi, Hallerinden birinin gerçekleşmesi halinde şirketin faaliyet izni Merkez Bankası Yönetim Kurulunun en az dört üyesinin oyu ile iptal edilir ve bu karar Resmî Gazete'de yayımlanır.
- (2) Gözetim ve denetim faaliyetleri sonucunda;
  - (A) Özkaynağının asgari ödenmiş sermayenin altına düşmesi,
  - (B) Merkez Bankası tarafından istenen raporlamaları yapmaması, eksik, gecikmeli veya hatalı yapması veya gözetim ve denetimi engelleyici herhangi bir hususun,

girişimin veya tutumun bulunması, faaliyeti veya mali bünyesi hakkında Merkez Bankasını yanıltmak veya yanlış yönlendirmek amacıyla eksik ve/veya hatalı bilgi ve belge sunulduğuna kanaat getirilmesi, gözetim ve denetimi engelleyici herhangi bir hususun bulunması,

- (C) Merkez Bankasının iznine tabi işlemleri izin almadan gerçekleştirmesi,
- (Ç) Bu Yasa ile ilgili diğer mevzuata ve/veya Merkez Bankası tarafından alınan kararlara aykırı işlemlerin bulunması,
- (D) Faaliyet izni verilen faaliyet dışında başkaca bir işle iştigal etmeleri ve/veya iştigal ettikleri izlenimi uyandıracak herhangi bir faaliyette bulunması,

hallerinden herhangi birinin tespit edilmesi üzerine Merkez Bankasının altı ayı aşmamak üzere belirlediği süre içerisinde gerekli gördüğü tedbirlerin alınması ve uygulanması ile aykırılıkların giderilmesini şirket yönetim kurulundan istemesine rağmen alınması istenen tedbirlerin verilen süre içerisinde alınmaması veya alınan tedbirlere rağmen sorunların giderilememesi veya benzer sorunların tekrar etmesi veya tedbir alınması durumunda dahi sonuç alınmayacağına kanaat getirilmesi halinde şirketin faaliyet izni Merkez Bankası Yönetim Kurulunun en az dört üyesinin oyu ile iptal edilir ve bu karar Resmi Gazete'de yayımlanır.

- (3) Faaliyet izni iptal edilen şirketlerin, faaliyetlerini derhal durdurmaları ve faaliyet izni iptal edildiği tarihten itibaren üç ay içinde genel kurullarını toplayarak, tasfiye işlemlerini başlatmak üzere karar almaları zorunludur.

Faaliyet İzininin Kısıtlanması, Kaldırılması ve Faaliyetlerin Sonlandırılması İle İlgili Tebliğ Çıkarma Yetkisi

39. Bu Yasanın bu Kısmında yer alan, şirketlerin faaliyetlerinin kısıtlanması ve faaliyet izinlerinin kaldırılması ve faaliyetlerin sonlandırılması ile ilgili usul ve esaslar Merkez Bankası tarafından çıkarılacak bir tebliğ ile düzenlenir.

YEDİNCİ KISIM

İdari Para Cezaları ile Suç ve Cezalar

İdari Para Cezalarında Yetki ve Uygulanacak Yöntem

40. (1) Bu Yasada yer alan idari para cezaları, Merkez Bankası tarafından verilir ve ilgili kişilere yazılı olarak tebliğ edilir.
- (2) Merkez Bankası, bu Yasaya bir aykırılık olması halinde, ilgili kişilerden yazılı savunma ister. Savunma, tebliğ tarihinden itibaren en geç bir ay içerisinde Merkez Bankasına yazılı olarak verilir.
- (3) Verilen sürede yazılı savunma verilmemesi halinde ilgili kişilerin savunma hakkından feragat ettiği kabul edilir.
- (4) (A) Alınan yazılı savunmanın yeterli görülmemesi veya verilen sürenin dolmasına rağmen savunma verilmemesi

durumunda, ilgili kişilere bu Yasa kuralları uyarınca idari para cezası verilir.

- (B) Merkez Bankası tarafından verilen idari para cezası, gerekçesi ile birlikte ilgili kişilere tebliğ edilir.

İdari Para
Cezaları

41. (1) Bu Yasanın;

- (A) 9'uncu madde,
(B) 10'uncu madde,
(C) 12'inci madde,
(Ç) 14'üncü madde,
(D) 15'inci madde,
(E) 16'ncı madde,
(F) 17'inci madde,
(G) 19'uncu madde,
(Ğ) 21'inci madde,
(H) 22'inci madde,
(I) 23'üncü madde,
(İ) 24'üncü madde,
(J) 25'inci madde,
(K) 26'ncı madde,
(L) 27'nci madde,
(M) 30'uncu madde,
(N) 31'inci madde,
(O) 32'inci madde,
(Ö) 32'nci madde,
(P) 33'üncü madde,
(R) 34'üncü madde,
(Ş) 35'inci madde,
(S) 36'ncı madde,

kurallarına aykırı hareket eden kişilere, aylık asgari ücretin elli katı tutarında Merkez Bankası tarafından idari para cezası verilir.

- (2) Merkez Bankası tarafından bu Yasa altında çıkarılan tebliğlere, alınan kararlara ve yapılan diğer düzenlemelere uyulmaması halinde ilgili şirketlere, kişilere aylık asgari ücretin elli katı tutarında idari para cezası verilir.

48/1977
28/1985
31/1988
31/1991
23/1997
54/1999
35/2005
59/2010
13/2017

- (3) Bu Yasada belirtilen yöntemine uygun olarak verilen idari para cezalarının tebliğ tarihinden itibaren Merkez Bankası nezdindeki Hazine hesabına bir ay içerisinde ödenmesi zorunludur. Süresi içerisinde ödenmeyen idari para cezaları kamu alacağı olup, Kamu Alacaklarının Tahsil Usulü Yasası kuralları uyarınca tahsil olunur.

- (4) Bu madde kurallarına uygun olarak verilen idari para cezaları için ilgili kişilerin yargı yoluna başvurma hakları saklıdır.

- (5) Bu maddede düzenlenen kurallar uyarınca idari para cezası verilmesinin öngörülmesi olması ve/veya idari para cezası verilmiş olması, bu Yasa veya başka bir yasa suç olarak tanımlanmış bir aykırılıktan oluşan cezai sorumluluğu ortadan kaldırmaz.

- (6) Merkez Bankası bu Yasada öngörülen idari para cezası ve/veya ceza kuralları saklı kalmak koşuluyla, Şirketlerin faaliyet izinlerinin kaldırılması da dâhil her türlü idari yaptırımı ayrı ayrı veya birlikte uygulamaya yetkilidir.

Suç ve Cezalar

42. (1) (A) Bu Yasa kurallarına aykırı olarak, Yasada belirtilen faaliyet iznine bağlanan faaliyetleri izinsiz yürüten ve/veya faaliyet izni olmadan faaliyetlerde bulunan ve/veya bu faaliyetleri yürüttüğüne dair izlenim yaratan ve/veya izinsiz şube, iştirak, acentelik vermek, temsilcilik ve/veya benzeri organizasyon yapıları açmak suretiyle faaliyette bulunan ve/veya fon toplayan bir kişi ile tüzel kişinin üst yönetimindeki kişiler veya direktörleri ile hukuka aykırı işleme talimat veren yetkilileri bir suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyetleri halinde, aylık asgari ücretin yüz katına kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler. Ayrıca, mahkeme bu faaliyetlerin yürütülmesi için kullanılan her türlü belge, ilan ve reklamların toplatılmasına ve durdurulmasına, bu faaliyetlerin bir işyeri bünyesinde yürütülmesi durumunda ise bu işyerinin geçici veya sürekli olarak kapatılmasına, cezai soruşturma safhası da dâhil karar verebilir. Bu şekilde elde edilen kazançlar müsadere edilir ve Hazineye gelir olarak kaydedilir.
- (B) Bu Yasanın 38'inci maddesinin (3)'üncü fıkrası kurallarına aykırı davranan bir kişi ile şirketin üst yönetimindeki kişiler bir suç işlemiş olur ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin altmış katına kadar para cezasına veya üç yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.
- (C) Bu Yasa altında izin alınmadan kaldıraçlı alım satım işlemlerine yönelik faaliyetlerin tanıtılması, reklamı, sözleşme akdedilmesine aracı olunması veya sözleşme yapmak isteyen tarafların bir araya getirilmesi suretiyle izinsiz faaliyette bulunan kişiler ve/veya tüzel kişinin üst yönetimindeki kişiler veya direktörleri bir suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyetleri halinde, aylık asgari ücretin yüz katına kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (Ç) Bu Yasaya aykırı olarak izin aldığı faaliyet lisansı dışında izinsiz başka faaliyetler yürüten kişiler ile üst yönetimindeki kişiler ve/veya fiilen katkısı olan kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyetleri halinde, aylık asgari ücretin yüz katına kadar para cezasına veya on yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (D) Bu Yasanın belgelerin saklanması yükümlülüğüne aykırılık halinde, bu konuda görevi gereği sorumluluğu bulunan kişiler ve/veya fiilen katkısı olan kişiler ve/veya

- üst yönetimindeki kişiler bir suç işlemiş olur ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin elli katına kadar para cezasına veya üç yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir
- (E) Bu Yasaya aykırı olarak şirketlerin veya müşterilerine ait sırları açıklayan kişiler ile üst yönetimindeki kişiler ve/veya fiilen katkısı olan kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin elli katına kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (F) Bu Yasaya aykırı olarak finansal sisteme ve/veya şirketlere olan güveni zedeleyebilecek veya şöhretine veya servetine zarar verebilecek bir hususa kasten sebep olan veya bu yolla yalan haber yayan kişiler ile tüzel kişinin üst yönetimindeki kişiler veya direktörleri ve/veya fiilen katkısı olan kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin elli katına kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (G) Bu Yasaya aykırı olarak denetim amacıyla istenen bilgi ve belgeleri vermeyen veya denetim görevinin yerine getirilmesine engel olan kişiler ile tüzel kişinin üst yönetimindeki kişiler veya direktörleri ve/veya fiilen katkısı olan kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin elli katına kadar para cezasına veya üç yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (Ğ) Bu Yasaya aykırı olarak şirketlerin işlemlerinin kayıt dışı bırakılmasında, gerçek niteliklerine uygun düşmeyen bir şekilde muhasebeleştirilmesinde görevi gereği sorumluluğu bulunan kişiler ile üst yönetimindeki kişiler ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin elli katına kadar para cezasına veya üç yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir
- (H) Şirketlerin kamu kurum ve kuruluşlarına, ilgili diğer mercilere ve denetim görevlilerine verilen veya yayımlanan belgelerdeki gerçeğe aykırı beyanlarda görevi gereği sorumluluğu bulunan kişiler ile üst yönetimindeki kişiler ve/veya fiilen katkısı olan kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin altmış katına kadar para cezasına veya üç yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (I) Görevi nedeniyle koruma ve gözetmekle yükümlü olduğu para veya para yerine geçen evrak veya senetleri veya diğer malları, dolandırmak niyetiyle veya yetkisiz olarak, kendisinin veya başkasının tasarrufuna geçiren kişiler ile tüzel kişinin üst yönetimindeki kişiler veya direktörleri bir suç işlemiş olur ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin yüz katına kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

- (I) Bu Yasa veya ilgili diğer mevzuata ve Merkez Bankası kararlarına aykırı karar ve işlemlerle menfaat temin eden kişiler ile tüzel kişinin üst yönetimindeki kişiler veya direktörleri ve/veya fiilen katkısı olan kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin yüz katına kadar para cezasına veya beş yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (J) Haklarında bu Yasa gereğince idari para cezası verilmesine rağmen kasten yükümlülüklerini yerine getirmeyen ve/veya getirmemeye devam eden kişiler ile üst yönetimindeki kişiler ve/veya fiilen katkısı olan kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin seksen katına kadar para cezasına veya yedi yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.
- (2) Bu Yasada suç teşkil eden hareket veya fiiller başka yasalar göre de cezayı gerektirdiği takdirde, ilgili yasalar altında da işlem yapılmasına engel değildir.

SEKİZİNCİ KISIM

Geçici Kurallar

Geçici Madde Bu Yasa Yürürlüğe Girmesinden Önce Bu İşlemleri Yürüten Kişilerin Durumu	1.	Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Yasa ile faaliyet iznine bağlanan Kaldıraçlı Alım Satım Faaliyeti yapan kişiler, faaliyetlerini derhal sonlandırmakla ve bu Yasa'nın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde ana sözleşme ve tüzük ve adlarında bu Yasa'ya aykırı olan hususları düzeltmekle yükümlüdürler.

DOKUZUNCU KISIM

Son Kurallar

Yürütme Yetkisi	43.	Bu Yasayı, Para, Kambiyo ve İnkişaf Sandığı İşleri Dairesinin bağlı bulunduğu Bakanlık yürütür.
Yürürlüğe Giriş	44.	Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.